

BILDANDE AV NATURRESERVATET IVANA, TORSBY KOMMUN

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Naturreservatet har den avgränsning som framgår av bifogad karta och med de gränser som slutligen utmärks i fält. Beslutet gäller från och med den tidpunkt då upphävandet av det befintliga naturreservatet vinner laga kraft.

Reservatets namn är Naturreservatet Ivana.

Upphävande av gällande beslut

Med stöd av 7 kap 7 § första stycket i miljöbalken upphäver länsstyrelsen det beslut om naturreservatet Ivana som fattades med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:808) den 22:e mars 1982 (dnr 11.1211-718-78). Upphävandet kan dock inte ske förrän det nya beslutet om reservatsbildning enligt ovan vunnit laga kraft.

Syfte med reservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att bevara värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar och andra ingående naturtyper samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Reservatet ska bidra till gynnsam bevarandestatus i den biogeografiska regionen för förekommande habitat och arter.

Syftet är även att området skall kunna utnyttjas som referens- och studieobjekt samt vara tillgängligt för besökare - i den mån det inte strider mot bevarandeintressena.

Syftet ska tillgodoses genom att skogsmark, myr och övriga naturtyper med deras flora och fauna får utvecklas fritt genom intern dynamik.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla.

Föreskrifterna gäller inte de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med reservatet och som framgår av föreskrifterna under B nedan.

Föreskrifterna gäller inte heller den uppföljning av områdets skötsel och naturvärden eller av miljöns utveckling i stort, inklusive nödvändig provtagning och insamling av bestämningsmaterial, som utförs av eller på uppdrag av Länsstyrelsen eller Naturvårdsverket. Sådana undersökningar skall ske i samråd med reservatsförvaltningen.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen en skötselplan (bilaga 3).

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

1. avverka skog eller vidtaga annan skogsbruksåtgärd
2. uppföra byggnad
3. bedriva täkt i någon form
4. anordna upplag
5. framdraga ledning
6. dika eller på annat sätt förändra vattenförhållandena
7. anlägga väg

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång.

Markägaren och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas (se bilaga 2).

1. Gränsmarkering och vägvisning
2. Information om reservatet genom uppsättning av tavla
3. Anläggning och markering av en vandringsled genom reservatet.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i övrigt inom reservatet

(gäller även markägare och innehavare av särskild rätt)

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

1. insamla evertebrater, t ex skalbaggar och landmollusker,
2. samla in eller plocka mossor, lavar och vedsvampar,
3. göra upp eld, annat än på en av reservatsförvaltaren iordningställd plats
4. skada eller ta bort träd och buskar, inklusive död ved såsom lågor, torrträd och torra grenar, samt skada eller ta bort döda träd eller träddelar
5. framföra fordon eller rida,

Föreskriften C5 utgör inte hinder för terrängtransport av fälld älg förutsatt att a) fordon med lågt marktryck används, b) att lämpligt körstråk väljs och c) att spårbildning inte sker.

6. skada eller borttaga naturföremål eller ytbildning eller skada marktäcket,
7. snitsla spår, anordna orienteringskontroller eller anordna tävlingar,
8. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller liknande anordning.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

9. utnyttja området i näringssyfte (t ex turistverksamhet)
10. regelmässigt utnyttja området i t ex undervisningssyfte
11. utföra naturvetenskapliga eller andra undersökningar

I samband med naturvetenskapliga undersökningar kan länsstyrelsen meddela undantag från föreskrifterna under C.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Ärendets beredning

Naturreseptatet Ivana bildades 1982 för att bevara goda förutsättningar för ett antal hotade kryptogamväxter, bl a den uppmärksammade långskägglaven (*Usnea longissima*) och nordisk klipptuss (*Cynodontium suecicum*).

Ivana fick Naturvårdsverkets högsta värdeklass vid en riksomfattande naturskogsinventering. Främsta skyddsvärdet utgörs av lång skoglig kontinuitet, storlek och naturlig avgränsning. Vidare är området värdefullt som lokal för hotade växtarter.

2006 aktualiserades utvidgning av reservatet norrut för att skydda två nyckelbiotoper med 14 signalarter, varav 5 rödlistade bl a långskägglav.

Länsstyrelsen gör bedömningen att denna utvidgning lämpligast genomförs genom att det gamla reservatet upphävs samtidigt som det nya, utvidgade reservatet bildas. Ett synnerligt skäl till upphävandet är att arealen värdefull skyddad biotop ökas.

Remissinstansernas och sakägares synpunkter

Den markägare som berörs av utökningen har haft synpunkter på den föreslagna parkeringsplatsen eftersom staten inte har träffat avtal om skogsbilvägens användning för reservatets del.

Torsby kommun har i sitt yttrande framhållit tre saker:

1. Att anordnande av strövstigar mm bör göras i samråd med kommunen.
2. Bestämmelser för reservatet måste samordnas med Kalkningförbundet.
3. Undantag bör göras för underhåll av jaktpass.

Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Den markerade parkeringsplatsen i förslaget har tagits bort liksom strövstigen som anslöt till den.

Samråd med kommunen kommer att ske vid planeringen av vandringsled mellan Ivana och närliggande naturreseptat.

Samordning med kalkningsverksamheten sker regelmässigt.

Jaktpassens underhåll hanteras i uppgörelser med berörda markägare.

LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING

Beskrivning av omgivande landskap och reservatet

Naturreseptatet Ivana utgörs av toppkalotten på berget Ivana, som ligger i norra Värmlands storkuperade skogslandskap. Området är opåverkat av moderna skogsbruk och har därför utvecklats till en s k naturskog med lång skoglig

kontinuitet med gott om död ved. En följd av detta är förekomsten av långskägglav, nordisk klipptuss m fl sällsynta kryptogamer. Här förekommer också fåglar som järpe (*bonasia bonasia*), tjäder (*Tetraourogallus*), tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*) och orre (*Tetrao tetrix tetrix*).

Motiv till skydd

Genom en reservatsbildning vid Ivana bevaras skog med mycket höga biologiska värden i form av artrik naturskog med viktiga strukturer som gamla grovbarkiga träd, döende och döda träd och död ved. Huvudmotivet för den föreslagna reservatsbildningen är de höga naturvärdena avseende krävande kryptogamer som är beroende av det stabila och fuktiga mikroklimatet. Ivana är ett stort sammanhängande naturskogsområde med mycket höga naturvärden, som inte är att betrakta som normal produktionsskog och därför inte heller bör skötas som en sådan. Större virkesuttag, avverkning för vägdragning eller uppförande av nya byggnader, bortstädning av vindfällan och döende träd o s v skulle medföra både minskning av antalet, och geografisk utglesning av, viktiga livsmiljöer och sannolikt också uppsplittring av området med större genomblåsning och uttorkning som följd. Som reservatsområdet nu ser ut med sammanhängande skogsbestånd och flera partier med likartad miljö i olika delar av området ger det populationer av sällsynta och hotade/typiska arter goda möjligheter att på sikt överleva och spridas inom reservatet. Samtidigt ökar spridningsmöjligheterna till andra närliggande objekt med liknande livsmiljöer. Flera av de sällsynta arter som finns i området är också beroende av en hög och jämn luftfuktighet. Avverkningar eller utglesningar av skogen leder ofelbart till ökad uttorkningsrisk som kan orsaka dessa arters utdöende.

Som naturreservat kommer området att skötas för att gynna naturvärdena men också för att tillgängliggöra området för det rörliga friluftslivet. Vid allmänhetens besök i området är upplevelsen till stor del beroende av stillhet och relativ orördhet. Motorljud och andra störningar som hör till det vanliga samhällslivet undviks genom flera av föreskrifterna.

Länsstyrelsen gör bedömningen att Ivana är ett mycket skyddsvärt område vars naturkvalitéer och besöksvärde bäst bevaras och utvecklas genom att det undantas från skogsbruk och andra arbetsföretag som påverkar mark, flora och fauna.

Motiv till upphävande av det gamla beslutet och skötselplanen

Genom att utöka naturreservatet och därmed arealen naturskog med ett område som idag hyser flera av de arter vars förekomst ligger till grund för den ursprungliga reservatsbildningen ökar möjligheterna till att långsiktigt skydda och utveckla den biologiska mångfald i området. Alternativet till att sammanfoga två närliggande områden med likartad skog vore att bilda ett nytt litet reservat i direkt anslutning till det gamla. Detta alternativ skapar administrativa problem för reservatsförvaltningen, särskilt som fler utökningar kan bli aktuella i framtiden. Länsstyrelsen anser att sammanläggning av de två områdena är det mest ändamålsenliga alternativet och att det därför finns synnerliga skäl för att upphäva 1982 års beslut och att ersätta det med ett nytt beslut med samma syfte och föreskrifter som det ursprungliga.

Överensstämmelse med planer, internationella åtaganden, miljökvalitetsmål med mera

Bildandet av naturreservatet Ivana bidrar till uppfyllandet av miljökvalitetsmålet "Levande skogar" och "Myllrande vårmarker" samt är en del i arbetet med miljökvalitetsmålet "Ett rikt växt-och djurliv". Beslutet ligger även i linje med Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, som t.ex. konventionen om biologisk mångfald och det europeiska nätverket av skyddsvärd natur Natura 2000. Beslutet följer nationella och regionala riktlinjer och strategier för prioritering av naturreservatsskydd, vilka bygger på Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden.

Beslutet bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna enligt 3 och 4 kap. miljöbalken. Det finns ingen kommunal detaljplan eller områdesbestämmelse enligt plan- och bygglagen som berör området.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen, enligt den information Länsstyrelsen fått av Sveriges geologiska undersökning (SGU).

Intresseprövning

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en vägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans eller proportion mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde, ett ställningstagande som brukar refereras till som proportionalitetsprincipen. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av reservatet och de inskränkningar som gjorts av markanvändningen är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte för allmänintresset samtidigt som markägarna har kompenserats för sin ekonomiska förlust.

Upplysningar

Länsstyrelsen är enligt punkten A2 bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken ansvarig för att bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att övervaka att reservatsföreskrifterna följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter, om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Eftersom området syftar bl.a. till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6, 10 och 29 §§ skogsvårdslagen ska inte tillämpas inom naturreservatet (se 4 § skogsvårdslagen). Det ansvar som markägaren har enligt skogsvårdslagen är efter reservatsbildningen statens ansvar.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn	Naturreservatet Ivana
Län	Värmland
Kommun	Torsby
N2000-beteckning	SE0610089 Ivana
Lägesbeskrivning	Ca 1 km väster om Kindsjöns sydspets
Naturgeografisk region	30 a
Fastigheter	Del av Kindsjön 1:118, 1:38 och 1:66 Knossen 2:2, 2:3, 2:4 och 2:28
Areal	90 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen Värmland

Hur man överklagar

Se bilaga 4

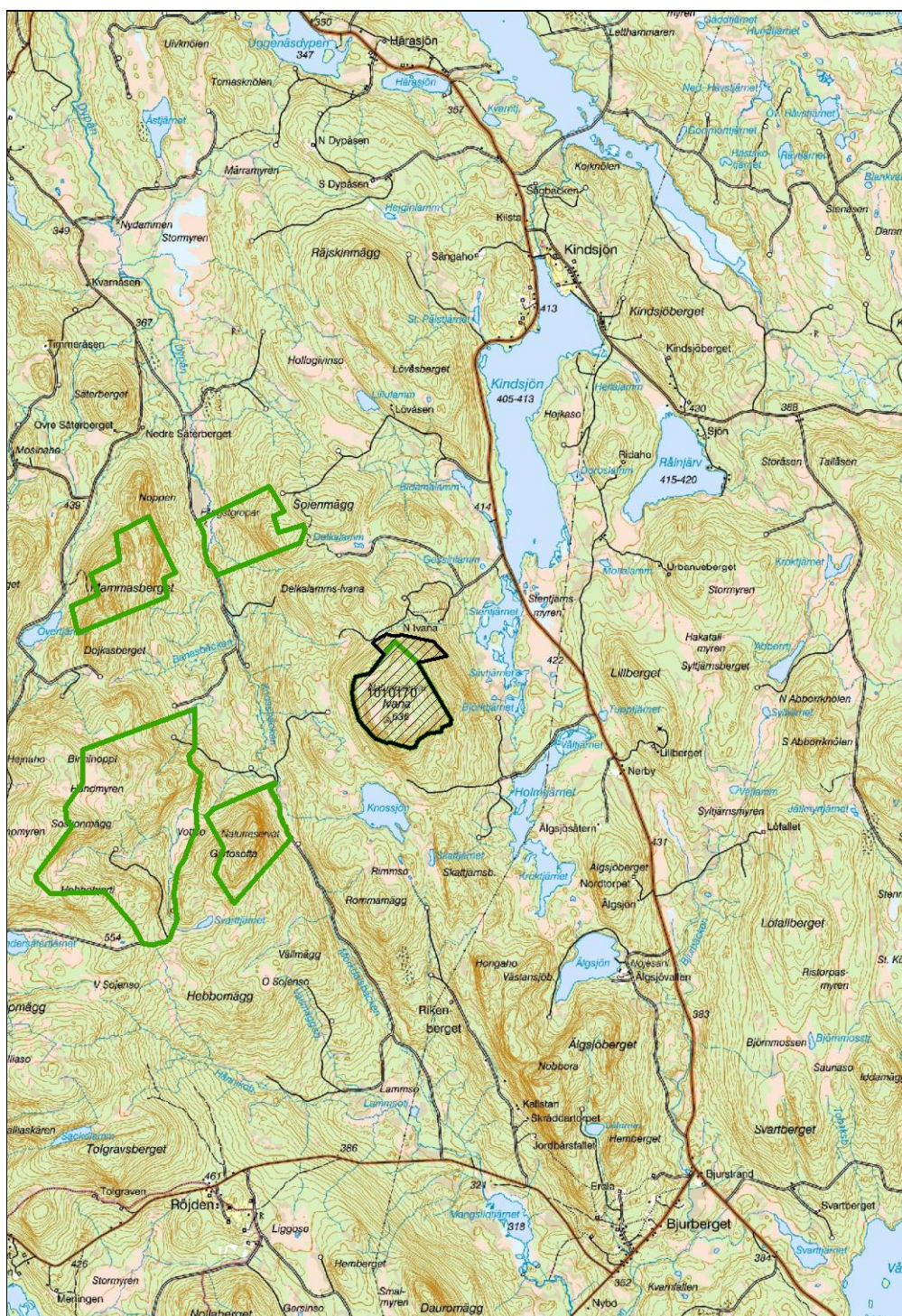
Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Kenneth Johansson. Föredragande har varit naturvårdshandläggare Lars Furuholm. I den slutliga handläggningen har även deltagit chefsjurist Lars-Ove Olsson, enhetschef Thomas Östlund, verksamhetschef Torben Ericson samt länsråd Björn Sandborgh.

Kenneth Johansson

Lars Furuholm

Bilagor

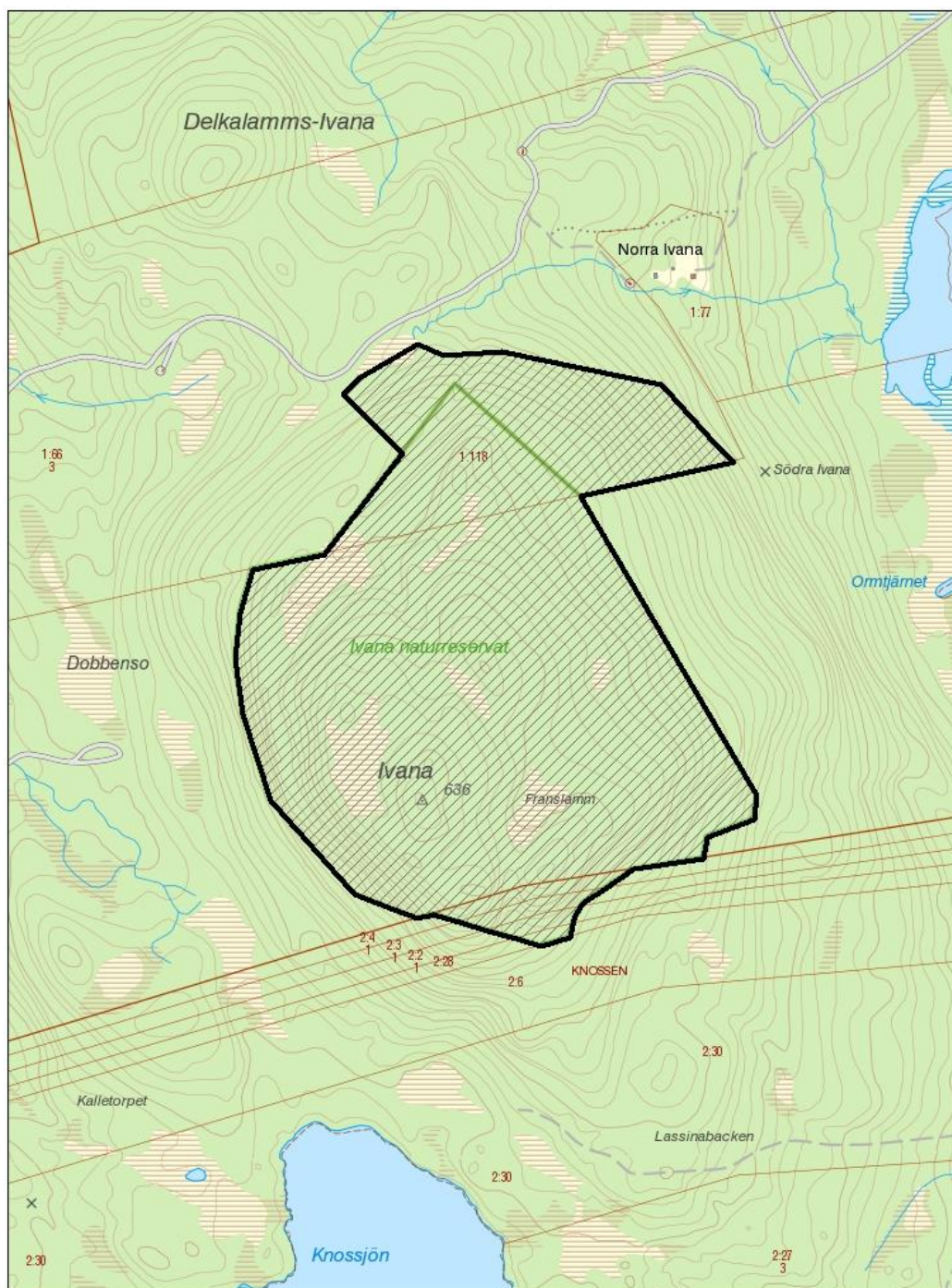
1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar

Copyright Lantmäteriverket 2009, dnr 106-2004/188

Översiktskarta för naturreservatet Ivana (skrafferat område)

Skala 1:50000

Copyright Lantmäteriverket 2009, dnr 106-2004/188
Beslutskarta för naturreservatet Ivana (skrafferad yta)
Skala ca 1:10000

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET IVANA

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att bevara värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar och andra ingående naturtyper samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Reservatet ska bidra till gynnsam bevarandestatus i den biogeografiska regionen för förekommande habitat och arter.

Syftet är även att området skall kunna utnyttjas som referens och studieobjekt samt vara tillgängligt för besökare i den mån det inte strider mot bevarandeintressena.

Syftet ska tillgodoses genom att skogsmark, myr och övriga naturtyper med deras flora och fauna får utvecklas fritt genom intern dynamik.

2 Beskrivning av bevarandevärden

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Ivana
NVR-nummer	2002120
Kommun	Torsby
Markslag och naturtyper (ha):	
Västlig taiga (9010)	70,85 ha
Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)	6,13 ha
Total areal	90 ha
Prioriterade bevarandevärden:	
Markslag	Naturskog, gammal granskog
Strukturer	Grova träd, död ved
Arter	Långskägglav, nordisk klipptuss

2.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Området har inte berörts av skogsbruk i modern tid annat än i form av plockhuggning i mindre delar av den östra branten.

2.3 Områdets bevarandevärden

2.3.1 Biologiska bevarandevärden

Naturvärdena utgörs främst av den gamla skogen i skyddade lägen som ger underlag för en rik epifytflora. På gamla björkar finns t ex norsk näverlav och broktagel, på granar hänger långskägglav och på en asp hittades fertil lunglav. Skogen är högvuxen, mörk och sluten med hög luftfuktighet. I hela området finns gott om död ved i form av lågor och/eller torrträd. Andra för artrikedomen viktiga strukturer är block och lodytor.

2.3.2 Bevarandevärden för friluftsliv

Områdets orördhet, vildmarksupplevelser, tystnad och biologiska värden. Området är känsligt för slitage och därför ska en strövstig anläggas för att kanalisera besökare och därmed minimera slitaget.

3 Skötselområden

3.2 Skötselområde 1/ barrskog x 84 hektar

Bevarandemål

Området är opåverkat av moderna skogsbruk och har därför utvecklats till en skog med lång skoglig kontinuitet med gott om död ved. Fri utveckling genom orördhet och ostördhet är viktigt för skogens utveckling och bevarandet av områdets mångfald av djur och växter. Arealen västlig taiga (9010) ska vara minst 70,85 ha.

Åtgärder

Inga åtgärder.

3.3 Skötselområde 2/ Myr x 6,13 hektar

Bevarandemål

En handfull mindre våtmarker har bildats i svackor på Ivanas topplatå. Arealen Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140) ska vara 6,13 ha. Myrmarkens hydrologi ska vara ostörd.

Åtgärder

Inga åtgärder

3.4 Skötsel friluftsliv

Tillgängligheten för allmänheten är tillsvidare begränsad till de skogsbilvägar och äldre stigar som finns i området. Reservatsförvaltningen avser att utifrån traktens övriga naturreservat utreda lämpligaste sätt att nå reservatet till fots.

4. Uppföljning

4.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Reservatsförvaltaren ansvarar för dokumentation av vilka åtgärder som genomförts, vem som utfört dem samt när de genomförts.

4.2 Uppföljning av bevarandemål

Bevarandemålen för området kommer att preciseras i nivåsattningsk målbildningsplan. En redogörelse för uppföljning av målbildningsplanerna kommer att finnas i en särskilt beslutad uppföljningsplan. De åtgärder som syftar till att återställa hydrologin följs upp några år efter genomförandet.

4 Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

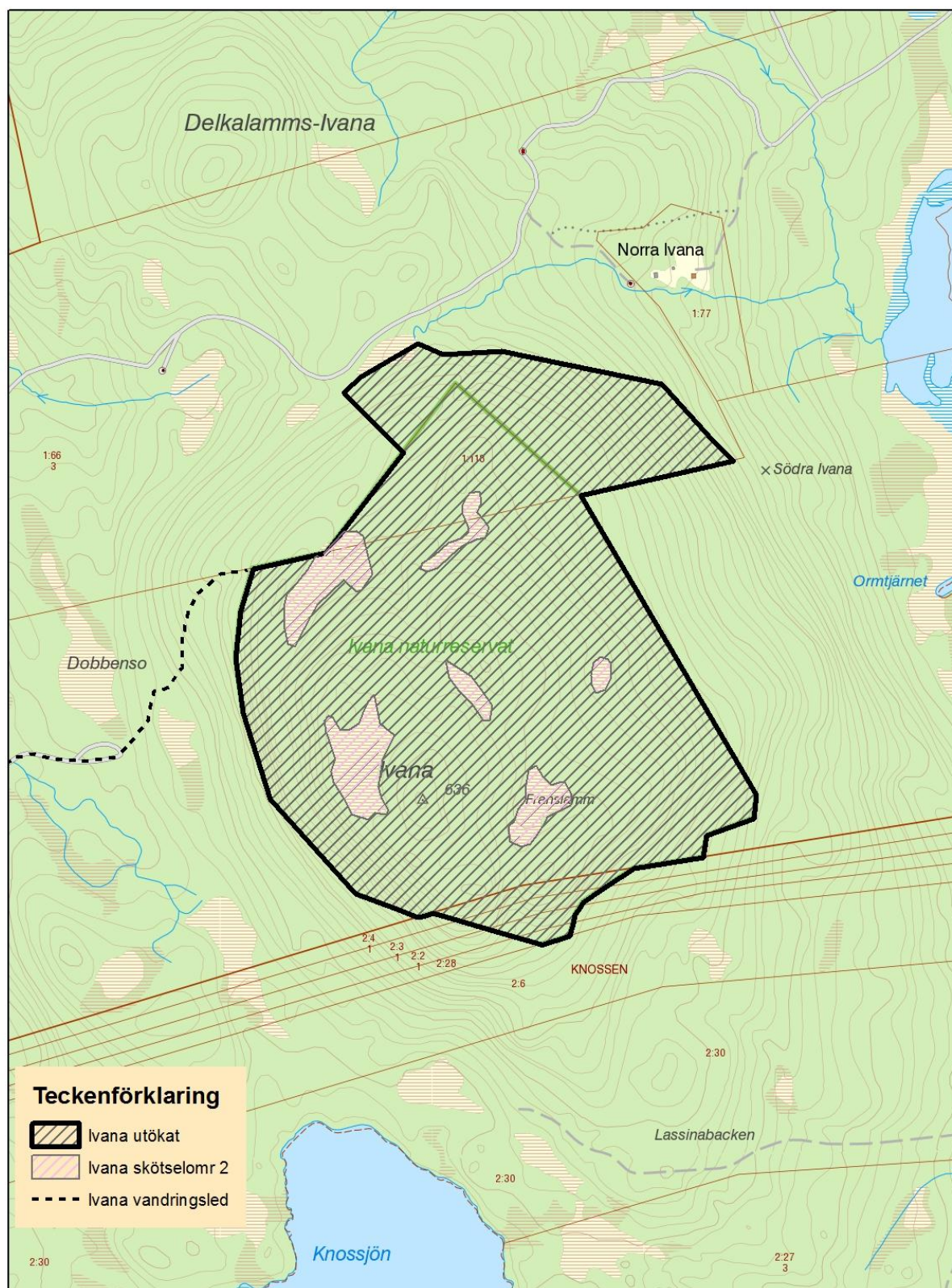
Skötselåtgärd	När	Skötselområde
Markering av gränser	2014	
Anläggningar för friluftslivet		
Anläggning ny P-plats	2014	
Informationstavla	2014	
Underhåll av skyltar och leder	Var 5:e år	

5 Genomförd dokumentation

Inventering av delar av områdets kryptogamflora har genomförts 2004.

Bevarandeplan för N2000-habitat och –arter inom Ivana upprättades 2006 och uppdaterades 2009.

Kvalitetssäkring av arealer inom Natura 2000 har genomförts 2009 och 2010.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos regeringen, Miljödepartementet .
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Skrivelsen måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet , annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelsen skall Ni - tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienumret) - redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni bör också redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt. Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress samt telefonnummer där Ni kan nås dagtid.